

Invitasjon til temanummer av tidsskriftet *Barn*

Bildebøker – læringsprosesser og dannelsesreiser

Det nordiske tidsskriftet *Barn* planlegger et temanummer om språkarbeid og bildebøker i barnehage og de første skoleårene i et nordisk perspektiv.

Nordiske bildebøker omtales gjerne som blant de beste i verden. At de eksperimenterer med både form og innhold, trekkes fram som særlige kvaliteter. Bøkene skapes gjerne av dyktige illustratører. Normkritikk og utprøving kjennetegner derfor ofte bøkene visuelt. Dette er velkjent på det nordiske barnelitteraturfaglige feltet, men kanskje underbelyst som grunnlag for tverrfaglig arbeid både i barnehage og de første årene i skolen.

Tidsskriftet *Barn* er en viktig kanal som formidler tverrfaglig forskning om barn og barndom i Norden. De nordiske landene har utfordringer når det gjelder å lære barn som ikke har et nordisk språk som sitt morsmål, et andrespråk de kan ha nytte og glede av mens de er i barnehagen. Barnas andrespråk må dessuten være tilstrekkelig godt som grunnlag for senere opplæring på skolen. Høytlesning av barnelitteratur viser seg å være spesielt språkstimulerende, og høytlesning og samtaler om det som leses utvikler også barns tenkning. Barnelitteratur lar barn få innblikk i andres tanker og følelser og andre levemåter enn de vi kjenner fra før. Derfor har gode høytlesningshendelser potensial for danning og demokrati som er en del av de nordiske barnehager og skolers samfunnsoppdrag. Danning og demokrati er grunnleggende for inkludering og anerkjennelse av mangfold.

Arbeid med språk er et prioritert område og vektlegges i ramme- og læreplaner i alle de nordiske landene. Hvordan man forstår «språk» og «lesing» i en barnehage-, førskole- og skolekontekst, og hvordan det arbeides med dette i disse institusjonene kan imidlertid være ulikt.

Vi vet at barns lesekompetanse får konsekvenser for framtidig likestilling i utdanningssystemet, og leseforståelse og ordforråd er utslagsgivende indikatorer for skoleframgang. Barn utvikler leseinteresse ut fra lese lyst, derfor blir leseopplevelser i barnehagen et viktig grunnlag for å utvikle leseferdighet i et senere skoleløp. I dette temanummeret vil vi rette søkelyset mot bildebøkens potensialer i arbeid med språk og litteratur i utdanningsinstitusjoner i Norden.

Til tross for konsensus om høytlesningens viktige språklige og estetiske gevinster, viser forskning blant annet at det leses lite i nordiske barnehager, og vi vet lite om hva som leses og hvordan det leses. Derfor søker vi etter artikler som kritisk belyser dette feltet. Artikkene kan belyse lesing i barnehagen og de første skoleårene, både ut fra litteraturvitenskapelige og pedagogiske perspektiver. Også andre teoretiske perspektiver og disipliner som for eksempel barndomssosiologi, historie, psykologi og kulturteori ønskes velkommen.

- ▶ 1. oktober 2019: Frist for innsending av sammendrag, 150-200 ord, skrevet på et skandinavisk språk, eventuelt engelsk.
- ▶ 15. oktober 2019: Tilbakemelding til potensielle forfattere om innsending av artikkelmanus.
- ▶ 10. januar 2020: Frist for innsending av artikkelmanus, maks 7000 ord, inklusive referanser og noter. Manus vurderes av eksterne fagfeller. For ytterligere retningslinjer til forfatterne, se: <https://www.ntnu.no/tidsskriftet-barn/retningslinjer-til-forfattere>
- ▶ Høsten 2020: Publisering

Sammendrag sendes til redaksjonssekretær Ragnhild Berge: Ragnhild.Berge@ntnu.no

Ved spørsmål angående temanummeret, ta kontakt med gjesteredaktørene.

Vi ser fram til deres bidrag!

Vennlig hilsen
Gjesteredaktørene

Ulla Damber
Institutionen för utbildningsvetenskap UTV
Mittuniversitetet, Sverige
Ulla.Damber@miun.se

Trine Solstad
Fakultet for humaniora, idrett og
utdanningsvitenskap
Institutt for språk og litteratur
Universitetet i Sørøst-Norge, Norge
Trine.Solstad@usn.no

Informasjon om *Barn*:

<https://www.ntnu.no/web/tidsskriftet-barn> og <https://www.ntnu.no/ojs/index.php/BARN>

Utgiver av *Barn* er Norsk senter for barneforskning ved Institutt for pedagogikk og livslang læring,
NTNU – Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

 NTNU
Kunnskap for en bedre verden